

För ett hållbart digitaliserat Vännäs

- en digitaliseringsstrategi

Strategi	Datum för beslut: 2024-05-28
Vännäs kommun	Diarienummer: 2024/00090
Beslutsinstans: Kommunstyrelsen	Giltig: år 2024 - 2030

Innehållsförteckning

Inledning	3
Digitaliseringsstrategi i Vännäs.....	3
<i>Bakgrund</i>	<i>3</i>
<i>Utgångspunkt.....</i>	<i>3</i>
<i>Syfte</i>	<i>4</i>
<i>Upplägg och ansvar.....</i>	<i>4</i>
Strategiska fokusområden.....	5
1. <i>Digital infrastruktur</i>	<i>5</i>
Målbild för Vännäs kommun	5
2. <i>Digital delaktighet</i>	<i>5</i>
Målbild för Vännäs kommun	6
3. <i>Digital kompetens</i>	<i>6</i>
Målbild för Vännäs kommun	7
4. <i>Digital säkerhet</i>	<i>7</i>
Målbild för Vännäs kommun	7
5. <i>Digital innovation</i>	<i>8</i>
Målbild för Vännäs kommun	8

Inledning

Demografiutvecklingen i såväl Västerbotten som övriga Sverige medför att offentlig sektor står inför en enorm utmaning. En betydande ökning av äldre medborgare skapar ökad efterfrågan på välfärd samtidigt som antalet individer i arbetsför ålder minskar. För att bibehålla den välfärd vi har i dag måste nya arbetssätt och lösningar införas. Här kan digitaliseringen bidra till och skapa förutsättningar för att lösa denna svåra ekvation.

Digitalisering är en samhällstransformation, en mer genomgripande förändring, som påverkar alla delar av samhället. Den sker olika snabbt och med mer eller mindre utmaningar för olika grupper och samhällssektorer. Digitalisering är ett kraftfullt verktyg för offentlig förvaltning att möta samhällsutmaningar, förenkla för användarna, hitta nya sätt att utföra uppgifter på och effektivisera sin verksamhet. Om förändringsarbetet inom offentlig förvaltning går långsammare än i övriga samhället finns stor risk att relevans, konkurrenskraft och intresse för offentlig förvaltning minskar. Det är därför viktigt att vi som kommun tillvaratar digitaliseringens möjligheter i arbetet för att erbjuda kommunmedborgarna en mer hållbar, effektiv, innovativ och inkluderande välfärd.

Digitaliseringsstrategi i Vännäs

BAKGRUND

Vännäs kommun strävar efter att vara en attraktiv kommun som kan bemöta de förväntningar och behov som medborgare, företagare och civilsamhälle har samt leverera den välfärd som kommunen är avsedd att leverera. För att kunna uppnå det, trots löpande samhällsförändringar och nya samhällsutmaningar, krävs en organisation som är digitalt mogen och tillvaratar digitaliseringens möjligheter.

Digitalisering kan beskrivas som en metod för verksamhetsutveckling med stöd av digitala lösningar. Den har inget egenvärde, men det har kommit att bli en central del i att uppnå mål och klara utmaningar inom alla samhällsområden samtidigt som välfärden säkras. Digitalisering är ett lagarbete och för att klara av omställningen krävs förmåga och en kultur som gynnar förändring och utveckling. Med bakgrund av detta har Vännäs kommun valt att ta fram en strategi för hur kommunen ska stärka sin förmåga till, och dra nytta av, digitalisering. Genom denna strategi vill vi skapa en gemensam riktning för att involvera och inkludera alla medarbetare i Vännäs kommuns arbete med att tillvarata digitaliseringens möjligheter.

UTGÅNGSPUNKT

Sveriges riksdag har formulerat ett övergripande mål för digitaliseringsarbetet i Sverige - Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter, samt tagit fram en tillhörande strategi. Med bakgrund av den nationella strategin har Region Västerbotten tagit fram en regional digitaliseringsstrategi.

Vännäs kommuns digitaliseringsstrategi förhåller sig till det av riksdagen beslutade nationella målet med tillhörande strategi, men utgår främst ifrån den regionala

strategin formulerad av Region Västerbotten. Vännäs kommun vill främja att digitaliseringsarbetet nationellt, regionalt och lokalt strävar mot samma mål.

Vännäs kommun strävar efter att bidra till målpuppfyllnaden av FN:s globala mål för hållbar utveckling - Agenda 2030. Digitalisering framhålls på flera håll som möjliggörare och ett viktigt verktyg för att nå flera av agendans mål. Vidare ska arbetet inom ramen för Vännäs kommuns digitaliseringsstrategi samspela med kommunens övergripande mål och styrdokument.

SYFTE

Strategin syftar till att:

- Fastställa en gemensam inriktning för digitaliseringsarbetet i Vännäs kommun och ge stöd i prioriteringen av digitaliseringsinitiativ som genomförs i kommunen.
- Skapa hållbara och långsiktiga förutsättningar för Vännäs kommun att tillvarata digitaliseringens möjligheter för att skapa nytta för kommunens medborgare, företagare, besökare och civilsamhälle.
- Skapa förutsättningar för kommunens verksamheter att anpassa sig efter samhällsförändringar och nå uppsatta mål med stöd av digitaliseringens möjligheter.

UPPLÄGG OCH ANSVAR

Chefer och medarbetare ansvarar tillsammans för att arbeta med att uppfylla strategins målbilder. Digitaliseringsstrategin är vägledande vid beslut, budgetering och prioritering av Vännäs kommuns digitaliseringsarbete. Vidare ska det med utgångspunkt i strategin och dess fokusområden upprättas en handlingsplan i respektive förvaltning.

Digitaliseringsstrategin i Vännäs kommun utgår ifrån de fem fokusområden som finns i den regionala digitaliseringsstrategin för Västerbotten 2022–2030 framtagen av Region Västerbotten. Fokusområdena sätter fokus på vad vi behöver göra i vårt digitaliseringsarbete för att kunna utvecklas som organisation, klara våra verksamhetsuppdrag, och möta kommande samhällsutmaningar.

Strategiska fokusområden

Följande fem strategiska fokusområden är identifierade för att Vännäs kommun på bästa sätt ska kunna tillvarata digitaliseringens möjligheter. Samverkan, kommunikation samt en möjliggörande styrning, ledning och organisation är grundläggande förutsättningar som krävs för att kunna arbeta framgångsrikt med samtliga fokusområden.

1. DIGITAL INFRASTRUKTUR

En säker och välfungerande digital infrastruktur är avgörande för att data ska kunna transporteras. Tillgången till en sådan digital infrastruktur är en grundförutsättning för kommunens digitaliseringsarbete, men ger också medborgarna ökade möjligheter, och trygghet i, att ta del av samhällets digitala tjänster och utbud.

Den digitala infrastrukturen innefattar hård infrastruktur, exempelvis fysiska ledningar, kablar, master med mera, alltså sådant som transporterar data. Den innefattar också den mjuka infrastrukturen som system för trafikhantering, tjänster, standarder med mera, alltså sådan som gör att data kan utbytas och kommuniceras mellan olika parter.

Ett digitalt arv är summan av tidigare digitala initiativ och deras inverkan på organisationens förmåga att dra nytta av digitaliseringens möjligheter. I det digitala arvet är den digitala infrastrukturen en stor del. Beroende på hur det digitala arvet ser ut så kan det antingen möjliggöra eller hindra den önskade utvecklingen. En flexibel, snabbriktig och ändamålsenlig digital infrastruktur stödjer verksamheterna i sin utveckling och bidrar således till ett möjliggörande digitalt arv.

Målbild för Vännäs kommun

- Vi har ett digitalt arv som möjliggör digital utveckling.
- Vi har en tydlig roll- och ansvarsfördelning för den digitala infrastrukturen.
- Vi tillhandahåller den infrastruktur som det digitala samhället kräver för att kunna erbjuda effektiva, stabila, tillförlitliga och säkra tjänster.
- Vår digitala infrastruktur är anpassad efter kommunens behov med ett tydligt användarperspektiv i fokus.
- Vi samverkar internt och externt för en förbättrad digital infrastruktur.
- Vi är uppdaterade och är öppna för att testa nya tekniker.

2. DIGITAL DELAKTIGHET

Digitaliseringen pågår i alla delar av samhället varpå tillgång till internet och grundläggande digitala kunskaper mer eller mindre blivit ett krav för att vara delaktig i, och tillgodogöra sig, samhällets tjänster och service. I en snabb teknikutveckling och hög förändringstakt riskerar dock individer och grupper att

hamna i ett digitalt utanförskap vilket får stora konsekvenser för både individen och samhället när samhällsnyttiga funktioner flyttar ut på internet.

För att kunna tillvarata de möjligheterna som finns med digitaliseringen krävs ett fortlöpande arbete för att identifiera och stötta grupper till delaktighet, både externt och internt. Digitala tjänster måste vara tillgängliga och det måste finnas digital kompetens hos såväl medarbetarna som medborgarna för att tillsammans kunna leva och verka i en digital tid. Att kunna delta i det digitala samhället är en demokratifråga, en förutsättning för att kunna vara en del av samhället.

Målbild för Vännäs kommun

- Vi har en organisation och struktur som ger förutsättningar för utveckling av den digitala delaktigheten. Delaktighetsarbetet ska vara långsiktigt och hållbart.
- Vi identifierar och stärker individer och grupper inom organisationen och i samhället som befinner sig i, eller riskerar att hamna i, digitalt utanförskap.
- Samtliga medarbetare bidrar till verksamhetsutveckling och ansvarar för att aktivt medverka i den digitala utvecklingen.
- Medborgare och medarbetare ska våga, vilja och kunna ta del av internet med dess möjligheter till delaktighet i den digitala samhällsutvecklingen.
- Vi har en tydlig och tillgänglig information och kommunikation både internt och externt.

3. DIGITAL KOMPETENS

Digital kompetens är ett begrepp som bland annat innefattar en förståelse för digitaliseringen och hur den påverkar samhället. Att ha digital kompetens innebär att du har ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt samt kunskap om hur du använder och drar nytta av digitala verktyg.

I takt med att samhället blir mer och mer digitaliserat finns det också fler möjligheter för människor att ta del av olika digitala tjänster som har till syfte att förenkla vardagen. Detta ställer krav på användarens kompetens, kunskap och anpassningsförmåga vid löpande förändringar. Den digitala kompetensen, mognaden och viljan att utvecklas inom digitalisering varierar mellan individer och organisationer.

Rätt digital kompetens för såväl medarbetare som medborgare är avgörande för att tillvarata digitaliseringens möjligheter. Vidare krävs att såväl ledare som medarbetare är med i arbetet och att de är rustade för att både kunna leda och bidra i den digitala utvecklingen. Det behöver finnas både grundläggande och avancerad digital kompetens. Förenklat kan det beskrivas som att det krävs spetskompetenser och strategisk digital kompetens för att kunna identifiera och införa digitala system, processer och innovationer. Men för att kunna ta hem effekterna av nya system,

processer och innovationer krävs också en bred digital kompetens och kompetens inom områden som bland andra förändringsledning och projektledning.

Målbild för Vännäs kommun

- Vi främjar den digitala kompetensen i hela organisationen.
- Medarbetare har rätt digital kompetens för sitt uppdrag.
- Medarbetare som möter medborgare hjälper och stöttar till ökad digital kompetens.

4. DIGITAL SÄKERHET

Effektivitet och förenklade arbetssätt är centrala drivkrafter i digitaliseringsarbetet. Samtidigt måste vi kontinuerligt balansera dessa mål mot de legala och säkerhetsmässiga kraven, lokala styrdokument samt skyddet av den enskilde individens integritet. Den snabba framfarten inom digitaliseringen får inte äventyra den digitala säkerheten, därför måste vi kontinuerligt beakta detta i vårt digitaliseringsarbete.

Digital säkerhet innebär att säkerställa att den digitala verksamhetsmiljön är tillförlitlig, säker och tillgänglig. Det handlar om att skydda nätverk, enheter, system och data från attacker eller obehörig åtkomst. Men det handlar även om att förhindra att information läcker ut, förvrängs och förstörs.

Som kommun ska vi arbeta med digital säkerhet för att öka tryggheten för organisationen, våra medarbetare och medborgare. Detta förutsätter att kommunen förbereder sig på risker och hot mot den digitala verksamhetsmiljön, att vi klarar av störningssituationer och kan återhämta oss bra och snabbt efter inträffade incidenter.

Digital säkerhet som innefattar informationssäkerhet, IT-säkerhet och cybersäkerhet är ett långsiktigt systematiskt arbete för att skydda kommunens digitala tillgångar samt att främja en god säkerhetskultur.

Målbild för Vännäs kommun

- Alla medarbetare har tillräcklig kunskap om digital säkerhet och tar ansvar för att upprätthålla och förbättra säkerheten.
- Vi har rätt nivå av skydd för alla kommunens informationstillgångar utifrån dataskydd, riktighet, tillgänglighet och konfidentialitet.
- Vi inkluderar digital säkerhet från start i varje förändrings- och utvecklingsprocess.
- Vi arbetar riskbaserat och systematiskt med informationssäkerhet.

- Vi har en beredskap för att upprätthålla tillräcklig digital säkerhet och snabbt återhämta oss efter oförutsedda händelser.

5. *DIGITAL INNOVATION*

Digital innovation är en av de starkaste transformativa krafterna i dagens samhälle och skapar stora möjligheter för kommunen. Innovation kan sammanfattas som förmågan att tänka nytt i befintlig struktur, ta fram och införa nya processer, tjänster och metoder som resulterar i förbättringar av kvalitet, effektivitet eller ändamålsenlighet. Det kan till exempel resultera i nya eller förbättrade samverkansformer, förändrade arbetssätt, avveckling av gamla metoder och införanden av nya tekniker.

Med digitaliseringen av samhället skapas nya möjligheter till innovation. I stort sett alla innovationer innehåller i dag någon form av digitalisering som bidrar till skapandet av nya produkter, tjänster eller processer. Komplexa samhällsutmaningar och begränsade resurser innebär att samverka och samarbete är av stor betydelse för den digitala innovationen.

Målbild för Vännäs kommun

- Vi har en kultur som främjar innovation och välkomnar nytänkande.
- Innovation är en naturlig del i vårt utvecklingsarbete.
- Vi har ett arbetssätt som ger förutsättningar för innovation.